

Plan van aanpak Toekomstverkenning

Van: De wijkkerkenraden van de Grote Kerk, Jachtlaankerk en Goede Herderkerk
Datum: versie d.d. 20 februari 2024
Onderwerp: Plan van aanpak Toekomstverkenning

Stip op de horizon:

Over 5 jaren is er één wijkgemeente Noordwest met nader te bepalen vierplekken en een nader te bepalen aantal predikanten en pastorale werkers.

Vastgesteld door de wijkkerkenraden van de wijkgemeenten Grote Kerk, Jachtlaankerk en Goede Herderkerk
Maart 2023

Inhoud Plan van aanpak Toekomstverkenning

A. Inleiding (p. 2)

De aanleiding en doelstelling van het Plan van aanpak Toekomstverkenning.

B. Identiteit wijkgemeente Noordwest (p. 4)

De gezamenlijke identiteit en kernwaarden van de toekomstige wijkgemeente Noordwest.

C. Te nemen stappen (p. 6)

De concrete stappen voor de periode van 2023 tot en met 2026 en communicatie.

A. Inleiding

Aanleiding

1. De wijkgemeenten Grote Kerk, Jachtlaankerk en Goede Herderkerk hebben het verlangen om hun samenwerking te intensiveren. Aanleiding hiervoor is het volgende.
2. Wij kunnen er niet omheen dat er een financiële noodzaak is om de samenwerking te intensiveren. Deze financiële noodzaak is voor ieder van de drie wijkgemeenten dezelfde. De wijkgemeenten zijn binnen een aantal jaren niet meer in staat om zelfstandig kostendekkend te functioneren. De kosten lopen op, terwijl het aantal gemeenteleden en de inkomsten blijven dalen. Helaas is er geen concreet uitzicht op verbetering.
3. Dit probleem geldt niet alleen voor de wijkgemeenten in Noordwest, maar voor bijna alle wijkgemeenten in Apeldoorn. Daarom is ook de Protestantse Gemeente Apeldoorn (PGA) een 'toekomstverkenningproject' gestart. Uitgangspunt van de PGA is dat samenvoeging van wijkgemeenten onvermijdelijk is. Op welke manier en in welke vorm dat beslag moet krijgen, wordt nog onderzocht. Het verlangen van de wijkgemeenten Grote Kerk, Jachtlaankerk en Goede Herderkerk om hun samenwerking te intensiveren, past in deze ontwikkeling¹.
4. Het zou echter een gemiste kans zijn, als alleen wordt besloten tot samenvoeging van wijkgemeenten. Als er verder niets verandert, zullen ook samengevoegde wijkgemeenten blijven krimpen. De wijkgemeenten in Noordwest willen dat nadrukkelijk voorkomen. Daarom is het gezamenlijke verlangen om samen niet alleen financieel stabiel te worden, maar boven alles om elkaar te verrijken, om samen sterker te zijn en meer te kunnen betekenen voor de mensen en wereld om ons heen. Met andere woorden, elkaar omarmen, behouden wat echt goed is en samen vernieuwen wat beter kan en moet.
5. Wat ons bindt, is niet alleen dit verlangen, maar ook een gezamenlijke identiteit: wie zijn wij en wat willen wij met elkaar bereiken (onze kernwaarden)? Onze gezamenlijke identiteit maakt intensivering van de samenwerking ook goed mogelijk. Door met alle leden van de wijkkerkenraden, gemeenteleden en predikanten actief invulling te geven aan deze kernwaarden en gebruik te maken van ieders talenten en kracht, willen wij niet alleen een nieuwe, maar ook vernieuwende wijkgemeente Noordwest vormen, die in alle opzichten toekomstbestendig is.
6. Er is veel vertrouwen in het slagen van deze missie. De afgelopen jaren heeft – met veel succes – al intensivering van de samenwerking plaatsgevonden. Dit heeft geleid tot uitbreiding van de gezamenlijke diensten en meer bestuurlijke en beleidsmatige samenwerking (bijvoorbeeld bij de werving van predikanten en pastorale medewerkers en op de aandachtsgebieden van verschillende taakveldgroepen). Uit gesprekken met de leden van de wijkkerkenraden, de gemeenteleden en predikanten blijkt dat intensivering van de samenwerking veel steun krijgt en ook werkelijk leidt tot verrijking.

¹ Via de Algemene Kerkenraad (AK) van de PGA vindt continu afstemming plaats, om te voorkomen dat beide sporen elkaar doorkruisen. Dat is vooralsnog niet het geval. Van belang daarbij is dat de wijkgemeenten in Noordwest voortvarend doorgaan op de ingeslagen weg, maar zich nadrukkelijk niet isoleren en open blijven staan voor de noden van de PGA en alle andere wijkgemeenten en gemeenteleden van de PGA.

7. Gelet op alles wat hiervoor is vermeld, hebben de wijkkerkenraden – in maart 2023 – samen besloten om als stip op de horizon te bepalen: ‘Over 5 jaren is er één wijkgemeente Noordwest met nader te bepalen vierplekken en een nader te bepalen aantal predikanten en pastorale werkers.’. **De stip op de horizon is dus bepaald op 2028.**

Doelstelling

8. Dit Plan van aanpak Toekomstverkenning beschrijft onze gezamenlijke identiteit en de concrete stappen die in de periode van 2024 tot en met 2026 genomen moeten worden om tot de vorming van één wijkgemeente Noordwest te komen.
9. Daarbij is van belang dat dit Plan van aanpak Toekomstverkenning alleen is bedoeld om de stappen te beschrijven. De invulling van deze stappen valt buiten het bestek van dit Plan van aanpak en zal zoveel mogelijk in samenspraak met leden van de wijkkerkenraden, de gemeenteleden en de predikanten plaatsvinden. Gaandeweg zullen scenario's worden ontwikkeld, besproken en uitgewerkt. Dit Plan van aanpak heeft vooral de functie om richting te geven aan dit proces.
10. Het Plan van aanpak Toekomstverkenning beschrijft de stappen die in de periode van 2024 tot en met 2026 genomen moeten worden. Dit lijkt een versnelling ten opzichte van de stip op de horizon, die is bepaald op 2028. Dat is echter niet beoogd. De wijkgemeenten en gemeenteleden hebben tijd nodig om naar elkaar toe te groeien. Dit betekent dat ook na de in dit plan beschreven stappen (dus ook na 2026) het nodige zal moeten gebeuren om één wijkgemeente te vormen en de gemeenteleden deze ook werkelijk als hun eigen wijkgemeente te kunnen laten ervaren. Dit plan doet daarom niet af aan het eerder bepaalde jaartal, maar beoogt juist de nodige tijd voor een zorgvuldig proces te waarborgen en aandacht te houden voor de behoeften van alle gemeenteleden.

In beeldspraak: in de periode van 2024 tot en met 2026 wordt een nieuw huis gebouwd, tijdens het bouwproces en ook daarna blijft volop ruimte bestaan voor alle gemeenteleden om mee te werken aan de inrichting en zich daadwerkelijk thuis te gaan voelen.

B. Identiteit wijkgemeente Noordwest

11. Voor het zetten van nadere stappen is van belang dat sprake is van een gezamenlijke identiteit. Voor de wijkgemeenteleden is namelijk van belang dat intensivering van de samenwerking verder vorm krijgt volgens een gezamenlijke visie op wie wij zijn en wat wij met elkaar willen bereiken (onze kernwaarden).
12. De gezamenlijke identiteit is tot stand gekomen door de (recente) profielschetsen en beleidsplannen van de drie wijkgemeenten naast elkaar te leggen. Het betreffen dus de profielschetsen en beleidsplannen die de drie wijkgemeenten nog maar kort geleden voor zichzelf hebben vastgesteld. Daaruit blijkt dat de kernwaarden van de drie wijkgemeenten niet van elkaar verschillen. De manier waarop deze zijn opgeschreven en uitgewerkt verschilt een beetje, maar niet fundamenteel. De gezamenlijke kernwaarden zijn samengevoegd tot een gezamenlijke identiteit voor de te vormen wijkgemeente Noordwest.
13. De gezamenlijke identiteit voor de wijkgemeente Noordwest luidt als volgt.

Identiteit wijkgemeente Noordwest

De Bijbel als richtsnoer

De Bijbel daagt ons uit en wijst ons de weg, in de richting van God: de richting van geloof, hoop en liefde. Wij zorgen voor de mensen en de wereld om ons heen, wij zetten ons actief in tegen ongelijkheid en voor duurzaamheid.

Open, gastvrij, betrokken en ontmoeting

Wij zijn open en gastvrij voor alle mensen, ongeacht hun geaardheid, afkomst en achtergrond. Wij koesteren de betrokkenheid bij elkaar, in voor- en tegenspoed.

Veelkleurig en verbindend, voor iedereen en alle leeftijden

Wij zijn ruimdenkend. Mensen worden uitgedaagd om elkaar te (blijven) ontmoeten en met respect voor elkaar in gesprek te gaan over persoonlijke geloofsbeleving. Voor iedereen samen en voor alle leeftijden zijn er altijd verschillende activiteiten.

Eigentijds, actueel en vernieuwend

De gemeente is creatief en veelzijdig. Geloofsbeleving vindt eigentijds en gevarieerd plaats, ook buiten de gebaande paden, met het gebruik van de Bijbel, literatuur, kunst en muziek. Het geloof krijgt handen en voeten door verbindingen te maken met actuele, maatschappelijke thema's.

In en voor de stad en de wereld om ons heen

De gemeente is zichtbaar in de omgeving, door onze activiteiten in de buurt en stad, met bijzondere aandacht voor behoeftes en noden van mensen. Er wordt open gecommuniceerd, door gebruik te maken van moderne communicatiemiddelen.

14. De gezamenlijke identiteit beschrijft onze kernwaarden; het vertrekpunt om samen te werken aan de vorming van één wijkgemeente Noordwest. Dit is iets anders dan een uitputtende visie op hoe wij samen sterker willen worden en meer willen betekenen voor de mensen en de wereld om ons heen. Het ontwikkelen van deze visie is wijkoverstijgend en zal daarom in een breder verband moeten worden gezien en besproken. Dit zal moeten leiden tot uitwerking en vertaling van de kernwaarden in concrete acties, die in de Apeldoornse kerkgemeenschap breed gedragen worden. Essentieel is dat deze uitwerking en vertaling plaatsvindt in samenspraak met de leden van de wijkkerkenraden, de gemeenteleden en predikanten. Vernieuwing en toekomstbestendigheid zal op die manier nader gestalte krijgen. Dit Plan van aanpak Toekomstverkenning helpt om de scenario's te ontwikkelen met ieders betrokkenheid en inbreng.

C. Te nemen stappen en communicatie

Stappen

15. Om dit te realiseren, worden voor de periode van 2023 tot en met 2026 de volgende, essentiële stappen gezet².

2023:

- In november maakt de Commissie Toekomst Verkenning (CTV) een Advies Plan van aanpak Toekomstverkenning, inclusief gezamenlijke identiteit gereed.

2024:

- In januari wordt het Advies Plan van aanpak Toekomstverkenning van de CTV met de predikanten besproken en ter bespreking aan de wijkkerkenraden voorgelegd, met als doel om te komen tot een gezamenlijk Plan van aanpak Toekomstverkenning, dat als einddoel heeft om te komen tot vorming van één wijkgemeente Noordwest, met nader te bepalen vierplekken en een nader te bepalen aantal predikanten en pastorale werkers..
- In februari vindt overleg tussen de gemeenteleden van dezelfde taakveldgroepen plaats (pastoraat, diaconaat, kerkrentmeesters, jeugd, missionair werk, liturgiecommissie, etc.). De bedoeling hiervan is tweeledig: (1) om nadere kennismaking en samenwerking tussen de betrokken gemeenteleden te bevorderen en (2) om af te stemmen en kort te beschrijven wat gezamenlijk wordt nagestreefd, welke doelen worden gesteld en welke activiteiten worden uitgevoerd om die doelen te realiseren in het licht van één wijkgemeente Noordwest. De kernwaarden vormen daarbij het uitgangspunt.
- Vernieuwing en toekomstbestendigheid zijn belangrijke aandachtspunten. Daarom wordt niet alleen aan de taakveldgroepen gevraagd om daar invulling aan te geven. Ook zal in februari met betrokkenheid van de gemeenteleden en predikanten worden gestart met gesprekken over hoe de toekomstbestendigheid van de te vormen wijkgemeente Noordwest nader gestalte gaat krijgen: elkaar omarmen, behouden wat echt goed is en samen vernieuwen wat beter kan en moet.
- In februari vinden ook gemeenteavonden plaats, om de visie van de gemeenteleden op het Plan van aanpak Toekomstverkenning en de nadere uitwerking en vertaling in concrete acties te inventariseren. De opbrengst van deze gemeenteavonden wordt betrokken bij het opstellen van scenario's voor een te vormen wijkgemeente Noordwest.

² Zoals onder punt 10 is toegelicht, zal ook na 2026 het nodige moeten gebeuren om één wijkgemeente te vormen en de gemeenteleden deze ook werkelijk als hun eigen wijkgemeente te kunnen laten ervaren. Hiervoor blijft 2028 als jaartal gelden.

- In juni is voor de te realiseren wijkgemeente Noordwest een concept integrale financiële meerjarenbegroting opgesteld waarin de drie individuele wijkbegrotingen zijn geïntegreerd. De individuele wijkbegrotingen blijven bestaan totdat er bestuurlijk één wijkgemeente Noordwest is gevormd en uiteraard tot aan de finale besluitvorming door de wijkkerkenraden en de Algemene Kerkenraad (AK).
- In een gezamenlijk vergadering van de drie wijkkerkenraden in oktober 2024 zullen scenario's voor een te vormen wijkgemeente Noordwest worden besproken³. De scenario's zullen tenminste de volgende (beheers)onderdelen bevatten:
 - De motivatie waarom de Grote Kerk, Jachtlaankerk en Goede Herderkerk willen samengaan;
 - Een korte beschrijving van de belangrijkste doelstellingen ('succescriteria') waaraan de scenario's worden getoetst.
 - Een korte beschouwing over wel of geen geografische begrenzing van de wijkgemeente Noordwest (zoveel mogelijk in afstemming met de ontwikkeling en de uitwerking van de toekomstverkenning van de PGA);
 - Een samenvatting van de beschrijvingen en doelen van de verschillende taakveldgroepen en de samenhang daartussen;
 - Een financiële paragraaf met een concept integrale financiële meerjarenbegroting voor de wijkgemeente Noordwest;
 - Een schets van de nader te bepalen vierplekken en vieringen en het gebruik van de (overige) ruimten voor (missionaire) activiteiten – inclusief welke ruimte, waar, hoe, welk gebruik, etc.;
 - Een schets van het aantal benodigde predikanten en andere (betaalde) krachten (zoals de pastorale werkers, koster, organisten) in de wijkgemeente Noordwest (passend bij de identiteit van de wijkgemeente Noordwest);
 - Een gemotiveerd bestuursmodel voor en de inrichting van de nieuw te vormen wijkgemeente Noordwest;
 - Een paragraaf met een aanpak hoe het finale te nemen besluit in 2025 en daarna zal worden 'uitgerold'.
 - Een paragraaf over hoe vernieuwing en toekomstbestendigheid van de te vormen wijkgemeente Noordwest nader gestalte gaat krijgen.
- In november worden de scenario's – die op basis van de eerdere input van gemeenteleden en predikanten zijn opgesteld – met de gemeenteleden en predikanten besproken, tijdens gemeenteavonden.

³ De wijkkerkenraden zullen de CTV vragen om over de mogelijke scenario's te adviseren.

- In november wordt op basis van bespreking van de scenario's door de gezamenlijke wijkkerkenraden een voorstel ter bespreking en besluitvorming aan de Algemene Kerkenraad van de PGA gestuurd.

In december wordt een definitief en compleet voorstel voor één gezamenlijke wijkgemeente Noordwest ter besluitvorming aan de wijkkerkenraden van de drie wijkgemeenten voorgelegd, inclusief de aanpak van de verdere uitwerking.

2025:

- In het voorjaar van 2025 vindt uitwerking en uitvoering van het door de wijkkerkenraden genomen besluit plaats.
- In de zomer van 2025 is de vorming van één wijkgemeente Noordwest een feit en treedt ook het besloten bestuursmodel in werking.

2026:

- Er wordt een keuze gemaakt voor de nader te bepalen vierplekken en vieringen en een nader te bepalen aantal predikanten en pastorale werkers.

Communicatie

De wijkkerkenraden benadrukken dat over de te nemen stappen steeds tijdig, open en volledig zal worden gecommuniceerd en de gemeenteleden ook zelf bij de ontwikkelingen betrokken blijven. Daartoe ondernemen de wijkkerkenraden de volgende acties.

Gezamenlijke berichtgeving

De berichtgeving zal in toenemende mate gezamenlijk plaatsvinden. Dat is gemakkelijker gezegd dan gedaan. Iedere wijkgemeente heeft zijn eigen manieren om de gemeenteleden te informeren en steunt daarbij op de inzet van gemeenteleden. Dit vraagt van die gemeenteleden vaak behoorlijk veel tijd. De wijkkerkenraden onderkennen dan ook dat gezamenlijke berichtgeving een investering vergt en zijn ook bereid hierin te investeren. Dit is niet alleen (nu) van belang met het oog op de vorming van één wijkgemeente Noordwest, maar ook voor het functioneren in de toekomst.

Er is een commissie gevormd waaraan betrokken gemeenteleden van de drie wijkgemeenten deelnemen. Deze commissie komt binnenkort met een concreet voorstel over hoe de (gezamenlijke) berichtgeving in de toekomst vorm en inhoud kan krijgen. Voorop staat dat de berichtgeving accuraat en eigentijds zal plaatsvinden, zo nodig met professionele hulp, maar ook toegankelijk blijft voor alle gemeenteleden (ook de gemeenteleden die niet beschikken over digitale communicatiemiddelen).

Ontmoetingen

Belangrijk is ook dat de gemeenteleden zelf bij de ontwikkelingen betrokken blijven. Daarom zullen de wijkkerkenraden ook de nodige ontmoetingen organiseren en faciliteren, om met elkaar in gesprek te blijven over de vorming van één wijkgemeente Noordwest. Te denken valt bijvoorbeeld aan ontmoetingen van ambtsdragers, van de gemeenteleden van dezelfde taakveldgroepen en (gezamenlijke) gemeenteavonden, maar ook aan meer informele ontmoetingsmomenten, zoals gezamenlijke activiteiten.
